

Handleiding voor beeldvorming via klassenraad

De klassenraad speelt een cruciale rol om leerlingen met taalnoden in beeld te krijgen en hen gepast te ondersteunen.

Werden de drie uur extra Nederlands vanuit het basisonderwijs opgelegd, dan kan hier *het handelingsgericht advies van het basisonderwijs* besproken worden. Uiteraard zal de klassenraad ook over de resultaten van *de verplichte taalscreening* reflecteren. Leerlingen die de verplichting al via het basisonderwijs kregen, moeten eveneens een taalscreening afleggen. Die is hier niet bedoeld om het gesprek over de verplichting opnieuw te voeren, wel om de beginsituatie heel scherp in beeld te krijgen.

Voor een kwaliteitsvolle beeldvorming baseert de klassenraad zich niet uitsluitend op de resultaten van de taalscreening of het advies van het basisonderwijs. De klassenraad brengt ook verschillende informatiebronnen samen, zoals *observaties tijdens de reguliere lessen en de extra uren Nederlands, evaluatiegegevens, leerlinggesprekken, contacten met ouders en/of leerondersteuners en gegevens over de studievoortgang*. Verder benadert de klassenraad de taalbeheersing van de leerling op een ruime manier waarbij verschillende taalcompetenties, als *woordenschat, interactie, spreken, schrijven, lezen en luisteren* besproken worden. Op die manier ontstaat een breed beeld van zowel de taalsterktes als de taalnoden van de leerling en van de onderwijsbehoeften die daaruit voortvloeien.

Op basis van deze beeldvorming bepaalt de klassenraad vervolgens welke ondersteuning de leerling nodig heeft. Daarbij worden een didactische focus en passende maatregelen in functie van specifieke taalcompetenties vastgelegd. Tijdens volgende klassenraden wordt nagegaan welke effecten deze maatregelen hebben gehad en in welke mate de ondersteuning nog aansluit bij de noden van de leerling. Wanneer een leerling voldoende zelfstandig kan deelnemen aan het klas- en schoolgebeuren, kunnen de drie uur extra Nederlands worden stopgezet. Indien de taalnoden zich nog slechts beperken tot bepaalde domeinen, kan een vermindering van het aantal uren worden overwogen. Wanneer de ondersteuning onvoldoende effect heeft, kan de klassenraad de maatregelen bijsturen en de extra uren Nederlands verderzetten. Zo vormt de klassenraad een voortdurende cyclus van beeldvorming, besluitvorming, uitvoering en evaluatie, gericht op maximale ontwikkelingskansen voor elke leerling.

1 Stap 1: wat merkt de klassenraad?

Criteria	Geen of lichte zorg	Matige zorg	Hoge zorg
Overdracht lager onderwijs	Voor de leerling werd geen specifieke taalnood gemeld.	Voor de leerling werd een specifieke taalnood of gerichte remediëring gemeld, de leerling kan evenwel binnen het klasgebeuren grotendeels zelfstandig functioneren.	De leerling kreeg een formele beslissing via het lager onderwijs of heeft terugkerende taalnoden waardoor zelfstandig functioneren belemmerd wordt. Ondersteuning op maat is nodig.
Taalscreening september	De leerling scoort binnen de verwachtingen.	De leerling scoort zwak op één of enkele taaldomeinen.	De leerling behaalt een heel zwakke score met duidelijke uitval op de cruciale domeinen hieronder.

Observaties tijdens alle lessen

Mondelinge interactie en woordenschat	De leerling begrijpt en kent voldoende woorden om actief te kunnen deelnemen aan het klasgebeuren.	De leerling kent op sommige domeinen te weinig woorden en voelt zich belemmerd in bepaalde vakken.	De leerling beschikt over onvoldoende woordenschat waardoor die eerder passief het klasgebeuren volgt.
Spreken	De leerling verwoordt vrij vlot het antwoord.	De leerling verwoordt vakinhouden, maar doet dit vaak aarzeland en weinig precies.	De leerling heeft grote moeite om gedachten, redeneringen of vakinhouden te verwoorden.
Begrijpend lezen en luisteren	De leerling begrijpt mondelinge en schriftelijke instructies.	De leerling begrijpt mits ondersteuning mondelinge en schriftelijke instructies.	De leerling begrijpt ondanks ondersteuning met heel veel moeite instructies.
Lezen	De leerling verwerkt zelfstandig en op een gemiddeld tempo teksten.	De leerling verwerkt mits ondersteuning op een iets trager tempo teksten.	De leerling verwerkt onvoldoende zelfstandig teksten ondanks extra voorbereidingstijd en ondersteuning.
Schrijven en antwoorden formuleren	De leerling produceert eenvoudige antwoorden en korte teksten.	De leerling produceert antwoorden en teksten met een beperkte woordenschat en met weinig structuur.	De leerling produceert woorden en slaagt er niet in om hiermee zinnen of een samenhangende tekst te vormen.
Noteren	De leerling noteert vakinhouden vrij volledig.	De leerling noteert vakinhouden heel beperkt.	De leerling slaagt er onvoldoende in om vakinhouden te noteren.

2 Stap 2: welke focus kiest de klassenraad?

Welke doelen wil de klassenraad met de leerling bereiken?

Wat zijn belangrijke succescriteria? Op welke vlakken wil de klassenraad een vooruitgang opmerken?

3 Stap 3: welke acties neemt de klassenraad?

Welke acties en maatregelen legt de klassenraad voor de leerling vast?

Wat heeft de klassenraad en in het bijzonder de leraar van de drie uur extra Nederlands nodig om deze maatregelen te realiseren?

Welke sterktes van de leerling kunnen binnen deze acties benut worden?

4 Stap 4: wat zijn de effecten?

In welke mate hadden de maatregelen effect?

Welke maatregelen en acties hoeven niet langer ingezet te worden? Wat behoudt of stuurt de klassenraad bij?

Wanneer een leerling voldoende zelfstandig kan deelnemen aan het klas- en schoolgebeuren, kunnen de drie uur extra Nederlands worden stopgezet.

Wanneer de talige noden zich beperken tot specifieke domeinen, dan kan een vermindering van het aantal uren worden overwogen.

Wanneer de ondersteuning onvoldoende effect heeft, kan de klassenraad de maatregelen bijsturen en de extra uren Nederlands verderzetten.